

**סילבוס קורס ממונים על בטיחות בעבודה
תוכנית לימודים - חלוקה לחטיבות ונושאים לפי שעות**

חלק ראשון: גורמי סיכון תהליכים וטכנולוגיות

חטיבה 1: סיכונים כלליים ומכניים (כולל מקורות אנרגיה עיקריים ומגזרים מסוכנים)

מס'	נושא	שעות לימוד
1	כלי יד פשוטים וכלי כוח, מערכות פנאומטיות והידראוליות	3
2	גידור מכונות (כולל מכונות השחזה)	8
3	חשמל, הגנות מחשמול והארקות	8
4	דודי קיטור ומכלי לחץ	5
5	מכונות ואביזרי הרמה, עגורנים ועגורנאים (סיווג וחקיקה)	6
6	מלגזות	2
7	מעליות דרגנועים ומעלונים	4
8	מבואות לתהליכי ייצור ולחוזק חומרים	5
9	ריתוך חשמלי ואוטוגני	4
10	עבודות בניה ובניה הנדסית	8
11	עבודה בגובה והגנה מנפילות	4
12	חקלאות – טרקטורים ומיכון, חומרי הדברה, גידול בע"ח	3
		ס"ב: 60

חטיבה 2: סיכונים כימיים וביולוגיים

13	מבוא לכימיה של חומ"ס	2
14	אחסון ושינוע חומ"ס במפעל (כולל גיליונות בטיחות)	2
15	הובלת חומ"ס (כולל תקנות)	3
16	סיכונים ביולוגיים בעבודה (כולל מחלות זואונוטיות)	4
17	מקום מוקף	2
		ס"ב: 13

חטיבה 3: סיכוני אש

18	בטיחות אש - שיטות ואמצעים בכיבוי	6
19	סדנה בבטיחות אש - שיקולי בטיחות בתכנון לרבות מערכות גילוי וכיבוי	12
20	בטיחות בשימוש ובאחסון דלקים	3
		ס"ב: 21

חטיבה 4: תנאים סביבתיים וסיכונים פיזיקליים

21	רעש והגנת השמיעה (הבט גהותי וחוקי)	2
22	רעש - מניעה והנחתה (פתרונות טכניים והנדסיים)	4
23	קרינה מייננת ולא מייננת (כולל בטיחות בלייזרים)	8
24	תאורה כגורם בבטיחות וגהות	3
25	אזורר תעשייתי	3
26	נוחות ומעמסים אקלימיים (חום, לחות, תנועת אויר, ...)	1
		ס"ב: 21

מדינת ישראל
אגף הפיקוח על העבודה - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

חטיבה 5: גהות, בריאות תעסוקתית וארגונומיה

2	מבוא לפיזיולוגיה ואנטומיה של גוף האדם	27
2	מבוא לרפואה תעסוקתית ומחלות מקצוע	28
3	גהות תעסוקתית: דרישות החוק והתקנות	29
12	גהות תעסוקתית: הכרת גורמי סיכון כימיים וקבוצות סיכון בגהות... חומרי הדברה, חומרים מסרטנים... מדדים ותקני חשיפה - (TLV), בקרה ומניעה, סקר מכין,	30
3	ארגונומיה: כלים ותחנות עבודה ארגונומיים	31
2	הרמה נכונה וטלטול משאות	32
2	פגיעות גב תחתון	33
ס"ב: 26		

חטיבה 6: הגורם האנושי והגנות על העובד

4	הגורם האנושי: הבטים פסיכולוגיים בבטיחות, זיהוי דפוסי התנהגות מסוכנים, טכניקות התמודדות ושינוי דפוסי התנהגות	34
2	אספקטים בטיחותיים בעבודה במשמרות	35
2	ציוד מגן אישי (כולל תקנות ותקנים)	36
4	עזרה ראשונה - החייאה	37
ס"ב: 12		

חלק שני: מערכת הבטיחות והגהות

חטיבה 1: המערכת הארגונית - גופים ומוסדות העוסקים בבטיחות וגהות

1	מערך הבטיחות הארצי (כללי)	38
1	מערך הבריאות התעסוקתית הארצי וקופות החולים	39
1	אגף הפיקוח - משרד התמ"ת ועבודת המפקח	40
1	המוסד לבטיחות ולגהות - מבנה ותפקוד (כולל מרכז מידע)	41
2	המוסד לביטוח לאומי - ענף נפגעי תאונות והקרן למימון פעולות בטיחות	42
1	ארגון הממונים על הבטיחות בעבודה	43
3	המשרד לאיכות הסביבה - האגף לחומרים מסוכנים	44
ס"ב: 10		

חטיבה 2 המערכת החוקית והמשפטית - חוקים ותקנות ואחריות הממונה

2	המבנה השלטוני - חוקי המדינה דרכי החקיקה	45
4	אחריות משפטית - פלילית ואזרחית - של הממונה	46
2	אישיות משפטית, חברות, אגודות, עמותות, קבלני חוץ וחברות כ"א, מבצע, מזמין, יזם	47
1	בעלי תפקידים במערך הבטיחות ובארגון ואחריותם המשפטית	48
3	חוק ארגון הפיקוח ותקנותיו	49
5	פקודת הבטיחות בעבודה ותקנותיה רווחת העובד - חקיקה, תקינה, כללים	50
2	תקנות הבטיחות בעבודה - גהות תעסוקתית	51
1	פקודת התאונות ומחלות משלוח יד, חבת הודעה	52
2	חוקי עבודת נשים ונוער	53
1	דגשים נוספים בחוקי הבטיחות בעבודה - חוק ותקנות רישוי עסקים	54
ס"ב: 23		

מדינת ישראל
אגף הפיקוח על העבודה - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה

חלק שלישי: ארגון וניהול בטיחות וגהות

חטיבה 1: עבודת הממונה

3	מושגי יסוד בבטיחות וגהות	55
2	תפקידי הממונה ועקרונות במניעה	56
3	ארגון מערך הבטיחות במפעל וניהולו, תכנון עבודת הממונה ומעקב ביצוע מטלות	57
1	ארגון הבטיחות באתרי בניה (לצורך הרצאת בט' בעב' בניה)	58
4	מבוא לכלכלה ושיטות לניהול תקציב בטיחות	59
4	סטטיסטיקות בבטיחות	60
2	העסקת קבלני חוץ ועובדי חברות כ"א	61
4	איתור מקורות מידע ועדכון מקצועי (אינטרנט וכיו"ב)	62
3	כתיבה טכנית – נהלים, תמציות מידע והוראות בטיחות	63
13	סדנה להכנת תוכנית בטיחות / תיק מפעל	64
1	הנחיית פרויקט הגמר ע"י מדריך חונך במסגרת הקורס	65
6	הדרכת עובדים, כולל: שיווק מושג הבטיחות בארגון, הצגת נושא הבטיחות, עבודת הממונה מול מנהלים והנהלה בארגון	66
1	תכנון ותרגול מצבי חירום בשגרה	67
1	הודעה ודיווח על תאונות עבודה ומחלות מקצוע	68
4	חקירת תאונות, הכנת דו"ח חקירה, הבטים מעשיים והפקת לקחים	69
3	ועדות בטיחות - אחריות, הרכב, פעילות	70
ס"ב: 55		

חטיבה 2: ניהול בטיחות וניהול סיכונים

4	תקני ניהול בטיחות: 18001, מסמך ILO, ותקנים אחרים	71
8	זיהוי ניתוח והערכת סיכונים כולל ניס"ה ושיטות כלולות: (HAZOP, HAZAN, ETA, FTA, FMECA ...)	72
ס"ב: 12		

חטיבה 3: התנסות, המחשה ובחינת הישגים

15	סיורים במפעל	73
15	מבחני ביניים ומשובים (כולל שיחות אמצע קורס וסיכום)	74
3	מבחן גמר בכתב	75
2	מבחן גמר בע"פ	76
ס"ב: 35		

שעות עבודה מעשית במקום העבודה (מחוץ למסגרת השעות הפרונטליות בקורס)

40 *	עבודת גמר (פרוייקט ת. בטיחות) בליווי חונך – * לא כלול במסגרת שעות הקורס	77
------	---	----

ס"ה שעות לימוד בקורס ממונים על בטיחות בעבודה = 288 שעות

הערות: יחידת לימוד היא בת 50 דקות. אין להעביר יותר מ- 2 יחידות לימוד ברציפות ללא הפסקה ביניהן. התכנית מאפשרת גמישות של עד ל- 10% משעות הלימוד ובלבד שכל הנושאים יופיעו בתכנית בהיקף ראוי, וסה"כ שעות ההדרכה לא יפחת מ- 288 שעות לימוד.